

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **64158** (13) **U**
(51) МПК
A01K 67/02 (2006.01)

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

ОПИС
ДО ПАТЕНТУ
НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

видається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ ПОЛІПШЕННЯ ЗАЖИТТЄВОЇ ВІДТВОРЮВАЛЬНОЇ ЗДАТНОСТІ КОРІВ ВЕЛИКОРОСЛИХ М'ЯСНИХ ПОРІД

1

2

(21) u201105438

(22) 28.04.2011

(24) 25.10.2011

(46) 25.10.2011, Бюл.№ 20, 2011 р.

(72) УГНІВЕНКО АНАТОЛІЙ МИКОЛАЙОВИЧ

(73) НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

(57) Спосіб поліпшення зажиттєвої відтворювальної здатності корів великорослих м'ясних порід, що включає плідне покриття (осіменіння) самиць у віці від 14- до 16-місячного віку, який **відрізняється** тим, що термін запліднення телиць подовжують до 22 місяців.

Корисна модель належить до сільського господарства, зокрема до галузі тваринництва, і може бути використана під час розведення великої рогатої худоби м'ясних порід для підвищення відтворювальної здатності корів.

Відтворювальна здатність тварин у м'ясному скотарстві є однією із основних ознак, що позитивно впливає на його рентабельність, оскільки основною продукцією тут є теля.

Прототипом корисної моделі є спосіб [Черкаєв А.В., Черкаєва І.А. Технология специализированного мясного скотоводства. - 2-е изд. перераб. и доп., - М.: ВО «Агропромиздат», 1988. - 272 с] поліпшення відтворювальної здатності корів абердин-ангуської і шортгорнської порід паруванням телиць у віці від 14 до 16 місяців.

До недоліків найближчого аналога слід віднести те, що багато корів, які отелилися у ранньому віці не приходять в охоту у необхідний для сезонних отелень періоди, мають невисоку молочну продуктивність. На протязі послідуєчого року вони залишаються яловими, що ліквідує вигоди, які отримують від скорочення терміну вирощування телиць. Тих корів, що не прийшли в охоту вибраковують і відправляють на м'ясо. Збільшення віку першого плідного покриття (осіменіння) телиць

призводить до зниження плодючості корів, недоодержання телят і в кінцевому рахунку - до зниження економічної ефективності м'ясного скотарства.

В основу корисної моделі поставлена задача розробити спосіб поліпшення зажиттєвої відтворювальної здатності корів великорослих м'ясних порід застосуванням оптимального терміну запліднення телиць.

Поставлена корисною моделлю задача досягається тим, що у способі поліпшення зажиттєвої відтворювальної здатності корів великорослих м'ясних порід включено врахування віку під час першого парування (осіменіння) телиць. Відповідно до корисної моделі передбачається застосування подовження терміну вирощування телиць великорослих м'ясних порід від 14-16 до 22 місяців.

Дослідження проводили на тваринах української м'ясної породи. Вивчали вплив на відтворювальну здатність корів віку під час запліднення телиць. Самиць за віком плідного покриття (осіменіння) розділили на три групи: I - до 22 міс; II - від 22 до 27; III - понад 27 міс. Отримані дані свідчать, що зажиттєва відтворювальна здатність вища у корів, яких плідно покривали (осіменяли), коли вони були телицями у віці до 22 міс. (табл. 1).

(19) **UA** (11) **64158** (13) **U**

Таблиця 1

Довічна відтворювальна здатність корів залежно від віку телиць під час плідного покриття (осіменіння)

Ознака	Групи телиць за віком запліднення, міс.		
	I - до 22	II - від 22 до 27	III - понад 27
Голів	441	260	230
Кількість отелень	5,3 ± 6,5	4,0 ± 0,2	3,6 ± 0,3
Живих потомків до 6 міс, гол.	3,8 ± 0,5	3,1 ± 0,1	2,6 ± 0,2
Середня кількість кормо-днів до 1-го отелення	819 ± 4,0	985 ± 8,0	1306 ± 4,0
Період продуктивного використання корів, міс.	49,8 ± 0,11	48,2 ± 0,26	39,6 ± 0,09

Примітка: Різниця за всіма ознаками між першою та іншими групами вірогідна за $P > 0,999$.

У самиць, яких плідно покривають (осіменяють) у віці понад 27 міс. на протязі життя отелень є відповідно менше на 47,2 ($P > 0,999$) й 11,1 % ніж у тих, яких запліднили перший раз у ранні (до 22 міс.) і середні (від 22 до 27 міс.) вікові періоди. Зниження віку отелення нетелей сприяє вірогідному збільшенню періоду продуктивного використання корів. Так, у самиць, введених в основне стадо до 31-місячного віку, він на 25,8 % ($P > 0,999$) більший. Разом з тим, від корів першої групи одержують за період їх використання більше ($P > 0,999$) на 1,2 теляти під час відлучення.

Таким чином, пізніше (в кінці другого - на початку третього років життя) плідне парування (осіменіння) телиць призводить у подальшому до зменшення як продуктивного періоду використання корів, так і кількості одержаних від них телят, тобто знижує захиттеву відтворювальну здатність самиць. Від маток III групи, в тих же умовах, неможливо одержати максимум продукції, так як строк продуктивного використання їх вірогідно ($P > 0,999$) на 25,8 та 21,7 % менший, ніж у маток I та II груп. Із-за цього від кожної корови, введеної в основне стадо до 36-місячного віку, одержують телят під час відлучення на 46,2 та 19,2 % ($P > 0,999$) більше, ніж від тварин III групи.

Таким чином, самиці запліднені після 27-місячного віку, відзначаються невисокою довічною відтворювальною здатністю. Зниження віку отелення нетелей супроводжує вірогідне збільшення числа одержаних від корів телят під час відлучення. Це є передумовою високої кінцевої продуктивності рано покритих (осіменених) самиць. Установлений вплив віку 1-го отелення самиць на період їх продуктивного використання підтверджує закономірність, що зі збільшенням віку введення в стадо корів продуктивний їх потенціал вірогідно знижується.

За отелення нетелей у віці до 31 міс. більш висока відтворювальна здатність корів досягається за рахунок подовження їх продуктивного використання. За більш ранніх строків першого отелення самиць інтенсивність їх використання підвищується, скорочуються витрати на вирощування тварин й прискорюється відтворення стада. Первісток, які отримані від плідно покритих (осіменених) телиць у віці до 22 міс, вводять в основне стадо в середньому на 487 ($P > 0,999$) днів раніше, ніж запліднених у 27 міс. і старше, що зумовлює зменшення витрат кормів та амортизаційних відрахувань на вирощування корів.

Серед порівнюваних груп корів, які відрізняються за віком запліднення їх будучи телицями, найбільш високими відтворювальними властивостями характеризуються ті, перше покриття (осіменіння) яких відбувається у віці до 22 міс. Крім того, внаслідок скорочення періоду вирощування первісток воно є оптимальним і економічно ефективним, оскільки супроводжується одержанням максимальної довічної продуктивності. Оскільки термін використання корів з економічної точки зору має практичне значення, то кінцеву їх оцінку слід проводити за довічною відтворювальною здатністю, яка відображає одночасно пристосованість тварин до оточуючого середовища й стан їх здоров'я. Покривати (осіменяти) телиць старших 27-місячного віку недоцільно, оскільки за цієї умови їх кінцева продуктивність є меншою, ніж у запліднених до 22-місячного віку.

Таким чином, запліднення телиць до 22-місячного віку за налагоджених сезонів парування (осіменіння) є оптимальним і економічно ефективним, оскільки супроводжується одержанням максимальної захиттевої продукції (кількості телят під час відлучення).